

ANMELDELSER AV «ARIADNE AUF NAXOS»

Eksempler på elevbesvarelser i norsk, vg1 ved MDD Bodø videregående skole

I fagene lytting og norsk har det vært samarbeidet om et undervisningsopplegg knyttet til en anmeldelse av operaen.

NORSK: I norskfaget leste elevene eksempeltekster, bl. a. anmeldelser i Dagbladet og hørte på film- og teater-kritikker på P3. De fikk videre en innføring i hva en anmeldelse bør inneholde, både saklig og subjektivt. På bakgrunn av kompetansemål og vurderingskriterier fikk elevene så i oppgave å skrive en anmeldelse i løpet av en 2-timers skrive økt. Her presenteres fem eksempler på elevbesvarelser.

Kompetansemål i norsk, vg1 Skriftlig kommunikasjon:

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- skrive tekster med tema og fagterminologi som er tilpasset eget utdanningsprogram, etter mønster av ulike eksempeltekster
- tilpasse språk og uttryksmåter til ulike skrivesituasjoner i skole, samfunn og arbeidsliv
- bruke ulike estetiske uttrykksformer i sammensatte tekster
- skrive kreative tekster på hovedmål og sidemål med bruk av ulike språklige virkemidler

Elevoppgave 1

Operaen er i verdensklasse!

Forestillingen Ariadne Auf Naxos er følelsesladet, og full av nye inntrykk. Ariadne lever i en tragedie der hun har blitt forlatt av sin elskede. Hun ender opp på øyen Naxos ensom og forlatt, og føler seg miserabel. De komiske og kraftfulle karakterene i framvisningen prøver å muntre Ariadne opp, men strekker ikke til. Hun blir fortalt at livets ende ikke er her etter en forholdsvis vanskelig og ensom periode – «det finnes flere fisker i havet».

Prologen gir sterke og gode inntrykk, og har en svært god dramaturgi. Det oppleves en sterk personlighet og dramaturgiske ferdigheter fra spesielt bukserollen i skuespillet – Blikk og innlevelse gjør stykket svært overbevisende.

Vi får i prologen inntrykk av at det foregår et problem som må løses snarlig. Karakterene er stresset, og kan virke sinte og uenige i operastykkene der de kommuniserer.

Wiens rikeste mann har bestilt en nyskreven opera, som i dette tilfellet er Ariadne Auf Naxos. Verten frykter at gjestene vil kjede seg under stykket, og inviterer derfor noen italienske gjøglere til å framføre et syngespill. Det blir komplikasjoner, og folk er uenige – hvilken framvisning skal være først, og hvilken skal få størst oppmerksomhet? Verten finner tilslutt ut at fyrverkeriet tilslutt skal ha størst oppmerksomhet, og de to framvisningene må derfor vises samtidig. Midt i det hele gjør Zerbinetta inntrykk på komponisten, noe som skaper nysgjerrighet blant folket. Karakteren Zerbinetta overasker publikum med sin lyse sopranstemme, som har få begrensninger i det høyeste! Stykkene passer også godt til karakteren, som skal være uskyldig, sexy og flørtete – dette var godt gjennomført.

I selve operaen etter pausen, får vi se det ensomme og sorgfulle Ariadne. Hun blir mange ganger fortalt hvor håpløse menn er, men ingen ord strekker til. Zerbinetta som er godt erfart med tiltrekkelser av menn, og synger om falskheten til menn. Dette stykket er ganske langt, og kan oppleves litt kjedelig. Her skulle det vært mer kraft, dramaturgi og bevegelse. I et mellomspill får vi møte fire menn fra gjøglergruppen som kjemper om Zerbinetta – Her er det Harlekin som får seieren, «en likendes, elskovssyk ung klovn.»

Trollguden Cirke forvandlet alle sine elskere om til svin, og forlot dem på forlatte øyer. Cirke hadde i dette tilfellet mislyktes med Bacchus som er en halvgud, og kunne dermed ikke forvandles. Bacchus slipper unna Cirke, og drar til Ariadne.

Senere i forestillingen synger tre nymfer til Ariadne om en gud som skal komme til henne. Hun tror det endelig er tid for døden, og at Hermes skal bringe henne til dødsriket. Det som møter blikket hennes er ikke Hermes, men halvguden Bacchus. De forelsker seg i hverandre, og kjærligheten blir større med en enorm kraft. Det sterke og enorme kjærlighetsmøtet forvandler begge; Bacchus forvandles fra halvgud til hel gud, mens Ariadne blir født på nytt på symbolsk vis.

Ariadne som opprinnelig heter **Lise Davidsen** har en ekstremt stor og vakker stemme – dette er i verdensklasse! Hun fyller rommet med sin utpregete dramatiske sopran, som passer karakteren hennes som hovedrollen eksemplarisk. Ariadne er en maktfull og kraftig kvinne med en meget sterk personlighet, noe som oppleves godt ved hjelp av Lise som karakter. Lise Davidsen har en stor framtid foran seg som operavokalist, grunnet hennes sopranstemme og utstråling som oppleves profesjonelt!

Operaen i sin helhet er godt gjennomført med god dramaturgi og stemmer i verdensklasse! **Ariadne auf Naxos** anbefales ikke bare til mennesker med kunstnerisk interesse – alle kan se stykket om Ariadne. Du vil få et følelsesfylt og sterkt inntrykk av det, uansett interesser, mål og meninger. Profesjonelt og godt gjennomført fra min side!

Elevoppgave 2

«Ariadne auf Naxos» er en tysk opera komponert av Richard Strauss og librettist Hugo von Hofmannsthal. Den ble først utgitt i 1912 og ble en kjempesuksess. Fire år senere skrev de en lengere versjon hvor prologen var med (ca. 2 og en halv time). Operaen er regissert av Katharina Jakhelln Semb og dirigent for orkesteret er Christian Kluxen. Ariadne fremføres av Lise Davidsen og hennes mektige stemme. Der Komponist synges av Adrian Angelico. Der

Haushofmeister fremføres av Nils Johnson. Sammen med disse er det mange flere som gir liv til forestillingen.

Operaen er i hovedsak en opera om en opera. I prologen får vi vite at den rikeste mannen i Wien skal holde selskap. I den anledningen har han bestilt en opera. Verten av selskapet er redd for at operaen vil kjede gjestene og har derfor bestilt et italiensk gjøgle show. Dette skulle være et lystig og morsomt show. På grunn av et stramt tidsskjema må både operaen og gjøgleshowet fremføres samtidig. Dette skaper store problemer for komponisten og sangerne i operaen. For gjøglerne er ikke dette noe stort problem. De kan tilpasse seg etter hver situasjon.

I selve operaen er Ariadne forlatt av sin tidligere elsker Theseus på den øde øya Naxos. Der venter hun i sorg på at Theseus skal komme tilbake til henne. Hun synger ut sin sorg. Etter lang tid innser Ariadne at han ikke kommer tilbake. Nå venter hun bare på at guden Hermes skal komme å ta sjelen henne med til dødsriket. Mens sorgen til Ariadne utspiller seg, prøver gjøglerne å muntre henne opp med lystig sang og dans, men uten nytte. Komedien og tragedien fortsetter å utspille seg side om side gjennom hele operaen.

Sangerne som er brukt i denne operaen har noen fantastiske stemmer. Stammene bare bærer ut til bakerste rad uten problem. Hver sanger passer så godt til deres rolle og de klarer dette utmerket. Kulissene og scenografien er vel gjennomført, men det litt mye det som ikke skal vises vistes. Handlingen kommer for meg litt uklart fram siden det synges på tysk hele veien. Ja, forestillingen var tekstet, men teksten var nærmest skrevet i taket. Har man ikke noe forkunnskap om handlingen, blir det også vanskelig å følge med. Det var veldig tungvint. Orkesteret spiller nydelig sammen med de mektige stemmene til sangerne.

Operaer er ikke for alle, men for en bestemt målgruppe. Målgrupper her er nok for spesielt interesserte. Dessverre er jeg ikke en av dem. For meg ble det litt kjedelig noe som er synd med tanke på de fantastiske musikalske prestasjonene.

Elevoppgave 3

«Ariadne auf Naxos» er en tysk opera som baserer seg på en fortelling hvor Wiens rikeste mann har bestilt en ny operaforestilling, og alt som dramaet som skjer rundt planleggingen av denne operaforestillingen.

Denne operaforestillingen var min aller første, og slik som man oppfattet denne forestillingen så var det alltid noe som skjedde. Det var alltid mye bevegelse og liv på scenen under hele forestillingen og det var sjeldent at det ikke skjedde noe. Mens det ble fortalt en seriøs fortelling så var det med en del humor og. Dette var meget positivt for det kan hende at mennesker som ikke er store «opera-fans» synes det blir litt kjedelig ut å ha litt humor inkludert.

Skuespillerne hadde mye innlevelse og viste oss at dette er noe de elsker å gjøre. De hadde mange og tydelig markerte bevegelser. Sangerne hadde kraftige og tydelige stemmer, spesielt Lise Davidsen. Jeg er ganske sikker på at hun kommer til å bli et stort navn innenfor

opera-musikken i moderne tid. Hund hadde en spesiell kraft i stemmen sin som ikke de andre sangerne hadde.

Forestillingen hadde med både store og små rekvisitter. Vi hadde de små som kunne være hand-dukkene som kom fram opptil flere ganger i forestillingen, også hadde vi kentauren som kom opp på scene ett par ganger som var ganske stor. Kentauren bestod av fire hoveddeler som var hodet, hendene, øynene og tungen. De hadde også den delen i forestillingen hvor de hadde denne nøtten hvor tre av sangerne var. Det var litt imponerende hvordan ekte den så ut til å være så stor.

Dette var en fin forestilling, men det eneste som var problemet var at det kunne være vanskelig å få med seg handlingen når man ikke kan det tyske språket. Selv om det var teksten høyt over scenen, teksten skulle vært litt lysere for å få den tydeligere og den skulle gjerne vært lengre ned mot scenen slik at de som sitter fremst skal slippe å lene seg helt bak med hodet for å kunne se teksten. Men det var en fin forestilling og god lytteopplevelse.

Elevoppgave 4

Fantastisk opplevelse

Ariadne auf Naxos

Operaen består av to deler. Prologen og selve operaen. Prologen handler om at Wiens rikeste mann skal ha en storslagen fest, i denne anledning ber han om en nyskrevne opera til festen. Mannen er redd at denne operaen skal kjede folk så han har også bestilt noen italienske gjøglere. For å rekke kveldens store høydepunkt – et storslagent fyrverkeri – kunngjøres det at forestillingene må spilles samtidig, til stor frustrasjon for alle som er involvert.

Deretter får vi se operaen som blir spilt på festen. Selve operaen handler om Ariadne som ble forlatt på en øde øy – Naxos – av sin elsker Theseus. Hun er helt knust og sitter kun og venter på at dødsguden Hermes skal komme og hente henne. Nymfene som er de eneste som holder henne med selskap synger om en gud som skal komme. Da Ariadne hører en manns stemme tror hun det er Hermes, men i stedet er det halvguden Bacchus. Han har nettopp rømt fra trollkvinnen Circe som har prøvd å gjøre han om til et svin. Ariadne og Bacchus forelsker seg og begge forvandles – Bacchus blir en gud og Ariadne blir født på ny. Det var en helt fantastisk opplevelse å sitte å se på denne operaen regissert av Katharina Jakhelln Semb. Sangerne var utrolige de holdt ikke tilbake selv om det bare var en generalprøve. Når de åpnet munnen fikk man bokstavelig talt hakeslipp. Scenografien og kostymene av Susanne Münzner var enkle og tok ikke noe av fokuset vekk fra selve handlingen, den ble heller framhevet. Operaen var generelt utrolig bra gjennomført – musikk, scenografi, sangere, lys. Alt stemte, og gjorde at man fikk en fantastisk opplevelse. Operaen er sunget på tysk og det kan noen ganger være vanskelig å følge med på teksten og handlingen samtidig. Samt kan noen av symbolene og metaforene bli litt vanskelig å forstå. Som for eksempel det store hodet som og hendene som kan framstå som litt meningsløs når man ser operaen.

Til tross for dette er det en helt fantastisk oppsetning. 11 av 12 sangere debuterer i rollene sine, samt Semb som regissør. Dette blir neppe det siste vi ser av hverken sangerne eller Semb og det er jeg glad for. For settes det opp en ny opera med samme kvalitet gleder jeg meg.

Elevoppgave 5

Stykket er regissert av Katharina Jakhelln Semb. Det ble framført i mars 2017. Det er en opera framført av NOSO (Nordnorsk Opera og Symfoniorkester). Stykke starter med prologen, der Wiens rikeste mann bestiller en nyskrevet opera. Ting går ikke som de skal når komponisten finner ut at verten også har bestilt en tropp med italienske gjøglere for han tror at gjestene kommer til å kjede seg hvis det bare er en opera. Det verten bryr seg om er at det skal være fyrverkeri. Selve operaen handler om Ariadne som er blitt forlatt på en øy av Theseus. Det kommer en annen som er guden Bacchus, som har rømt fra Circe. Ariadne og Bacchus finner kjærligheten.

Jeg har ikke mye kunnskap om opera, men jeg syns at dette var en bra opera. Den var god til å holde deg interessert. Det var bra musikk og gode sangere. Stykket hadde også en handling som jeg ikke kunne så mye om, så jeg lærte noe også. Mange som var med å så på operaen mente at de 45 minuttene prologen varte bare fløy forbi. Selve operaen er ganske viktig å forstå hva de synger. Hvis man ikke forstår hva de synger kan operaen bli veldig ensidig. Jeg har kanskje bare sett en opera, men den var en veldig bra en syns jeg.

Håper dere får nyte opera opplevelsen!